

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-04377/2015-ERU

V Praze dne 15. května 2015

Č. j. 04377-3/2015-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 87 téhož zákona, vedeném pod sp. zn. s obviněným z přestupku, kterým je [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), prováděl dne 3. srpna 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Zbraslav na Moravě, v ulici Husova, u domu č. p. 12, zemní práce související s napojením okapů na kanalizaci pomocí strojního mechanismu (strojního kopátka), přičemž došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **se dopustil spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 90 odst. 3 energetického zákona se obviněnému z přestupku, [REDAKCE], narozenému [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 2 000 Kč** (slovy: dva tisíce korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15515.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 17. října 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v důsledku poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25 dne 6. srpna 2014 v katastrálním území Zbraslav na Moravě, v ulici Husova, u domu č. p. 12. Kontrola byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 09478-2/2014-ERU ze dne 15. října 2014 vydaného podle ust. § 4 zákona o kontrole. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 5. prosince 2014 Protokol o kontrole č. K041314, č. j. 09478-5/2014-ERU. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 09478/2014-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE] (dále jen „obviněný z přestupku“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 87 zákona č. 200/1990 Sb., přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), k vydání příkazu o uložení pokuty.

II. Popis skutkového stavu

Při kontrole bylo zjištěno, že obviněný z přestupku prováděl dne 3. srpna 2014 zemní práce související s realizací napojení okapů na stávající kanalizaci na pozemku v katastrálním území Zbraslav na Moravě poblíž domu č. p. 12, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25.

Vytyčení trasy plynárenského zařízení neměl obviněný z přestupku k dispozici.

Dne 3. srpna 2014 pak došlo v katastrálním území Zbraslav na Moravě, u domu č. p. 12 k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25 v místě, kde obviněný z přestupku prováděl výkopové práce související s napojením okapů na stávající kanalizaci. V důsledku poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného a bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 68 m³ po dobu 40 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi.

Obviněný z přestupku na jednání v rámci kontroly ERÚ dne 6. listopadu 2014 uvedl, že plynovodní přípojka se nacházela pod kanalizací, přičemž mírně vybočovala a při následném obnažování kanalizace strojním kopátkem došlo k zavadění lžící tohoto kopátka o plynovodní přípojku a tím k jejímu poškození. Obviněný z přestupku dále uvedl, že vytyčení plynárenského zařízení nebylo provedeno.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno správci plynárenského zařízení společnosti RWE GasNet, s.r.o., který zajistil jeho následnou opravu. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly obviněným z přestupku uhrazeny v plné výši.

Výše uvedené skutečnosti vycházejí z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. 09478/2014-ERU a jsou uvedeny také v Protokolu o kontrole č. K041314 ze dne 5. prosince 2014, doručeném obviněnému z přestupku dne 8. prosince 2014. Obviněný z přestupku nevznesl proti zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. K041314 žádné námítky.

III. Právní hodnocení

Ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích se přestupkem rozumí zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno buď v zákoně o přestupcích, nebo v jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Zavinění v právu je subjektivní vztah osoby k předpokládaným nebo možným následkům nebo zakázanosti jejího jednání, jímž je někomu způsobena újma nebo které je protiprávní. Zavinění je jednou z podmínek prokázání spáchání přestupku ve smyslu zákona o přestupcích. V přestupkovém právu se přitom rozlišuje zavinění úmyslné a nedbalostní, přičemž nedbalost může být vědomá či nevědomá.

Jak vyplývá ze spisového materiálu, obviněný z přestupku se dopustil posuzovaného přestupku z nedbalosti. Vzhledem k tomu, že jedním ze znaků přestupku jako takového je pouhé zaviněné jednání obviněného z přestupku, nemá správní orgán za potřebné dále rozebírat úvahy o tom, zda jednání obviněného naplňuje znaky nedbalosti vědomé či nevědomé, neboť postačí, že je prvek zavinění přítomen.

Dalším znakem přestupku jako takového je, že jednáním pachatele musí dojít k porušení nebo ohrožení zájmu společnosti a jednání pachatele je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně.

Tím, že obviněný z přestupku prováděl práce v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, tedy v ochranném pásmu plynárenského zařízení, při kterých došlo nejen k ohrožení tohoto zařízení, ale i k jeho poškození a následnému úniku plynu, nepochybně zájem společnosti na bezporuchovém chodu plynárenského zařízení nejen ohrozil, ale též porušil.

Přestupku ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona se dopustí fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval přestupkem ve smyslu výše uvedeného ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Přestupek, kterého se obviněný z přestupku dopustil, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě obviněný z přestupku, kdo prováděl dne 3. srpna 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území obce Zbraslav na Moravě u domu č. p. 12 vlastními silami zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Správní orgán v rámci řízení zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení nebyla obviněnému z přestupku známa. Z Protokolu o kontrole č. K041314 ze dne 5. prosince 2014 vyplývá, že Obviněný z přestupku s ohledem na druh prací, které prováděl, měl postupovat tak, aby zjistil, v jakém místě se plynárenské zařízení a jeho ochranné pásmo nachází. Správní orgán k tomu podotýká, že veškeré činnosti, a to jak v ochranném pásmu energetického zařízení, tak i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost, jako např. zemní práce, by si měl i bez znalosti zákona být vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některých z inženýrských sítí, a při výkonu svých činností si počínat tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem

chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

Ve správním řízení bylo zjištěno, že existence plynárenského zařízení měla být obviněnému z přestupku známa. Obviněný z přestupku tak měl vědět, že zemní práce provádí v ochranném pásmu a že se musí chovat určitým způsobem. Přesto takto nepostupoval a poškodil plynovodní přípojku.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že obviněný z přestupku prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středtlaké plynovodní přípojky. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že obviněný z přestupku svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ustanovení § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. V daném případě není pochyb o tom, že to byl obviněný z přestupku, který svými vlastními svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, přičemž způsobil únik zemního plynu v objemu 68m³. V jednání obviněného z přestupku lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání obviněného z přestupku tedy naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní narušení bezpečného provozu plynárenské soustavy.

Lze uzavřít, že obviněný z přestupku je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Zákon o přestupcích v ust. § 11 předvídá, že za přestupek lze uložit sankci v podobě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti nebo propadnutí věci. Sankci lze přitom uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku. Právní úprava zákona o přestupcích se přitom použije pouze tehdy, neupravuje-li zvláštní zákon něco jiného. V daném případě, kdy se jedná o přestupek upravený energetickým zákonem, má energetický zákon jakožto zvláštní právní úprava přednost před zákonem o přestupcích.

Podle ust. § 90 odst. 3 energetického zákona se za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až w) nebo x) nebo odstavci 2 uloží pokuta až do výše 100 000 Kč. V souladu s ust. § 12 zákona o přestupcích přihlédne správní orgán při určení druhu sankce a její výměry k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Správní orgán má za to, že obviněný z přestupku nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem provádění činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození podzemního středotlakého plynárenského zařízení nedošlo, když neměl k dispozici vytyčení plynárenského zařízení a prováděl v jeho blízkosti výkopové práce prostřednictvím stroje. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si obviněný z přestupku počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo dojít.

Porušení povinností vyplývajících z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky plynu konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržetím stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat. Přestupku se obviněný z přestupku dopustil svým aktivním nedbalostním jednáním. Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného přestupku, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušování dodávky konečným zákazníkům. Obviněnému z přestupku je vytykáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku PE d 25, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém objemu

68 m³ za dobu 40 minut. V důsledku poškození nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které obviněný z přestupku narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k výrazně polehčující okolnosti.

Co se týče osoby pachatele, správní orgán posuzoval postoj pachatele ke spáchanému přestupku. Obviněný z přestupku se ke svému jednání přiznal, což chápe správní orgán jako polehčující okolnost. Zároveň správní orgán dodává, že nemá povědomí o tom, že by s uvedeným obviněným z přestupku bylo kdy vedeno příkazní či přestupkové řízení z důvodu porušení povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví. Lze tak říct, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost. V neposledním řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty ke skutečnosti, že obviněný z přestupku uhradil veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení, což správní orgán vyhodnotil jako polehčující okolnost.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Úřad se tedy při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů obviněného z přestupku. Správní orgán má za to, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tedy spíše v symbolické výši, nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení existence obviněného z přestupku a nemůže mít tedy likvidační charakter. Ukládaná pokuta musí být zároveň pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci obviněného z přestupku. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce. Pokuta ve výši 2 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 2 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 87 odst. 4 přestupkového zákona podat odpor ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu.

Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje s tím, že po projednání věci bude v případě uznání viny obviněného uložena kromě sankce i povinnost uhradit náklady řízení stanovené vyhláškou č. 231/1996 Sb., ve znění vyhlášky č. 340/2003 Sb., a to ve výši 1 000 Kč.

Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s ust. § 87 odst. 5 zákona o přestupcích. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Lucia Říhová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly